

de landeigenaar

MET CROWDFUNDING MEER GELD VOOR NATUUR?

UITEENLOPENDE VISIES OP KOPPELING
PACHTNORMEN - GRONDPRIJS
MILIEUDRUK DAALT,
TOCH GROTE UITDAGINGEN LANDBOUW

Met crowdfunding meer geld voor natuur?

Marleen van den Ham

Jaap van den Briel

We horen en lezen steeds meer over crowdfunding. Wat is het? En wat is het niet?

Waarom zijn er nog zo weinig 'groene' projecten door crowdfunding gefinancierd? Zijn er mogelijkheden om dit meer te gaan doen? InnovatieNetwerk heeft Probos gevraagd in deze nieuwe materie te duiken. En wat blijkt? Kansen genoeg, mits professioneel opgezet en rekening houdend met een aantal 'spelregels'.

Crowdfunding is het verwerven van middelen, meestal geld, via een grote groep kleine financiers, startend in het bestaande netwerk van de initiatiefnemer. Vaak gebeurt het online. Het is een manier van sociaal financieren en investeren waarbij (markt-) partijen elkaar kunnen vinden in vraag en aanbod op zowel project- als bedrijfsniveau. Crowdfunding zorgt voor direct contact tussen investeerders en ondernemers.

Globaal zijn er vijf verschillende hoofdvormen, en mengvarianaten daarvan, te onderscheiden wanneer gekeken wordt naar de vorm van tegenprestatie of genoegdoening die de donateur of investeerder geboden wordt:

- donatie - de gevende partij levert een bijdrage aan een goed doel;
- sponsoring - de gevende partij draagt graag bij aan een goed doel, maar wil er wel wat voor terug, zoals een presentje of naamsbekendheid;
- voorfinanciering – de gevende partij bestelt bij voorbaat een product of dienst. Op deze manier worden bijvoorbeeld veel gadgets in de game-industrie gefinancierd;
- lening – de gevende partij leent geld uit en verwacht dat geld na een tijdje weer terug, al dan niet met rente in geld of in natura;
- investering – de gevende partij is feitelijk een investeerder, die een marktconform rendement wil voor het geïnvesteerde geld.

Crowdfunding is in Nederland in 2012 ten opzichte van 2011 met maar liefst 460% gegroeid, onder meer in de sec-

Ir. M.A.H. van den Ham is projectleider bij InnovatieNetwerk en ir. J.P. van den Briel is senior adviseur bij Probos

Foto: Mark Zekhuis

toren creativiteit, horeca en sport. Nederlanders zien crowdfunding vooral als een nieuwe manier om samen projecten mogelijk te maken. Opvallend is dat deze vorm van financieren in de 'groene sector' langzaam op gang komt.

Crowdfunding is in Nederland in 2012 ten opzichte van 2011 met maar liefst 460% gegroeid

Projecten uit allerlei andere sectoren tonen dat crowdfunding zeker mogelijk is, zowel voor meer donatie-georiënteerde giften als rendement-georiënteerde investeringen.

Hoe werkt crowdfunding?

Als we crowdfunding betrekken op bos, natuur en landschap, dan kunnen we stellen dat het geen financierings-

Landschap Overijssel is een pilot gestart om via crowdfunding aan geld te komen voor de aanleg van boomkikkerstapstenen waardoor twee belangrijke groepen boomkikkers in Enschede bij elkaar kunnen komen voor voortplanting. Er is € 3.500,- nodig.

model voor lopende kosten/exploitatie is. Crowdfunding is vooral geschikt voor het financieren van extra's in natuurgebieden, bijvoorbeeld fysieke voorzieningen zoals een vogelkijkhut of een dassentunnel.

Bij het financieren van een project via crowdfunding spelen enkele elementen een belangrijke rol voor de mate van succes. Een project moet aansprekend, innovatief, tastbaar en duidelijk zijn en er moet helderheid zijn over de hoeveelheid geld die nodig is, alsmede en over de deadline van de inzameling. Naast deze eisen aan het project zelf is de manier waarop de werving plaatsvindt essentieel. Crowdfunding begint in alle gevallen bij een goede cam-

pagne. Die bestaat voornamelijk uit de inzet van een bevlogen projectleider, die communicatief sterk is, een groot persoonlijk en professioneel netwerk heeft en ruimte krijgt om het crowdfundingproject te promoten in dat netwerk.

Geven begint dichtbij, mensen zijn eerder bereid een bijdrage te leveren aan een project dat door iemand wordt getrokken die zij kennen en vertrouwen. Het aanspreken van het netwerk is zo essentieel, dat het eigenlijk beter zou zijn te spreken van 'community funding' in plaats van crowdfunding. Dit element maakt dat crowdfunding voor projecten op landgoederen interessant kan zijn, immers landgoedeigenaren hebben vaak uitstekende lokale netwerken opgebouwd. Mensen die geven of investeren zijn tegelijkertijd de ambassadeurs van een gebied of project. De communicatie moet van te voren goed zijn doordacht. Social media zijn erg geschikt om het verhaal breed uit te zetten, het gebruik hiervan vraagt in de groene sector een verdere groei.

Ervaringen in de groene sector

In de bos-, natuur- en landschapsector hebben enkele organisaties zoals Natuurmonumenten, RAVON, Zuid-Hollands Landschap, Geldersch Landschap & Kasteelen en Triple-E vanaf 2011 een beperkt aantal projectinitiatieven ontwikkeld met crowdfunding. InnovatieNetwerk, Royal Haskoning DHV en de provincie Utrecht werken in het concept 'Natuurlijk Samen' aan een landelijk en regionaal platform voor crowdfunding in de groene sector. Echter, veel meer initiatieven met crowdfunding zijn nog niet ondernomen. Enkele redenen daarvoor lijken te zijn:

Door middel van de online presentatie 'Groene projecten financieren met Crowd Funding' worden de mogelijkheden van crowdfunding voor de natuur-, bos- en landschapsector inzichtelijk gemaakt.

- Er is een gebrek aan kennis en expertise in de groene sector over crowdfunding. Natuureigenaren zijn nog nauwelijks in contact met professionele marktpartijen in de crowdfundingsector.
- Door een beperkte capaciteit moeten veel natuureigenaren focussen op het vinden van nieuwe manieren van financiering voor regulier beheer. Hierdoor kan binnen veel organisaties minder prioriteit worden gegeven aan de ontwikkeling van crowdfunding.
- De gevestigde belangen in de fondswerving in de groene sector maken dat men terughoudend is om overkoepelende initiatieven voor crowdfunding te ontwikkelen. Diverse partijen zijn bang de eigen identiteit te verliezen. Andere sectoren laten zien dat juist een gezamenlijke benadering van een grote doelgroep goed kan werken.
- Er zijn in de groene sector niet veel commerciële verdienmodellen voorhanden. Projecten en investeringen die 5% of meer rendement bieden, liggen niet voor het oprapen. Hierdoor blijft de investeringsgeoriënteerde vorm van crowdfunding achter.

***Juist de combinatie van
sectorkennis
en de juiste aanpak
kan tot succesvolle proposities
voor financiering leiden***

Kansen

Crowdfunding van maatschappelijke projecten uit de natuur-, bos- en landschapsector heeft volgens deskundigen uit de crowdfundingsector in de groene sector net zoveel slagingskansen als in andere sectoren. Het is volgens hen van belang deze kansen onder de aandacht van de sector te brengen en hierbij de ervaring en kennis van bedrijven gespecialiseerd in crowdfunding te benutten. Juist de combinatie van sectorkennis en de juiste aanpak kan tot succesvolle proposities voor financiering leiden. Hiervoor is nodig dat de natuursector gaat samenwerken met de crowdfundingsector. Wellicht kan een 'groene' intermediair daarbij een rol spelen. Dit zou een partij moeten zijn die de sector kent en die een brug kan slaan naar de meer zakelijke markt voor crowdfunding.

Maar: het benutten van de mogelijkheden is in eerste instantie afhankelijk van de creativiteit en de inzet uit de sector zelf. Naarmate er meer initiatieven (via crowdfunding gefinancierde projecten) ontstaan, zal ook de dienstverlening, zoals advisering en promotie, zich meer op deze markt kunnen gaan richten. De eerste stap is aan de natuureigenaren en groene ondernemers.

Hoe verder?

Om tot meer crowdfunding in de natuur-, bos- en landschapsector te komen, is het van belang om succesvolle projecten te initiëren en voor het voetlicht te brengen. Dit moet anderen kunnen overtuigen van de mogelijkheden en meerwaarde. InnovatieNetwerk brengt het onderwerp op verschillende momenten onder de aandacht bij natuureigenaren. In het concept 'Natuurlijk Samen' ontwikkelt InnovatieNetwerk een sectorbrede pilot in de vorm van een website via welke kansrijke natuurprojecten met crowdfunding kunnen worden gefinancierd. Het rapport 'Naar een impuls voor meer waarde uit Crowd Funding in de natuur-, bos-, en landschapsector' en een Prezi hierover zijn te downloaden van www.innovatienetwerk.org en www.probos.nl.

Innovatienetwerk werkt aan een omslag in denken en handelen over natuur en natuurbeleid en zoekt naar nieuwe financieringsconstructies voor realisatie en beheer van bestaande en nieuwe natuur (www.innovatienetwerk.org).